

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru
ALERGUȘ Constantin
TIMOFTI Vladimir

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Țurcan Eugeniu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2016, în cauza penală privind-l pe

ȚURCAN Eugeniu Vladimir, născut la XXX,
originar din XXX și domiciliat în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.11.2015 – 17.05.2016;

Instanța de apel: 07.06.2016 – 07.10.2016;

Instanța de recurs: 28.12.2016 – 14.02.2017.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 17 mai 2016, Țurcan E. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 312 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite în privința lui Țurcan E., pentru un termen de probațiune de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond, *in fapt*, a constatat că, pe cauza penală nr. 2014048206, Țurcan E. intenționat, la data de 18.10.2014 a înștiințat organul de urmărire penală din cadrul IP Bălți, care este în drept de a porni urmărirea penală, despre comiterea în privința lui a infracțiunii legate de răpirea mijlocului de transport, fiind preîntâmpinat în baza art.312 Cod penal despre răspunderea penală pentru prezentarea declarației mincinoase. După care, fiind recunoscut și audiat în calitate de parte vătămată în cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală, cu bună știință a depus declarații mincinoase precum că, automobilul său de model „VW Golf 2”, cu n/î CIP 753 a fost răpit de persoane necunoscute la mijlocul lunii ianuarie a anului 2014. În procesul efectuării acțiunilor de urmărire penală și din totalitatea de probe acumulate a fost emisă

ordonanța de încetare a urmăririi penale și clasare a cauzei penale nr. 2014048206, din motiv că nu există fapta infracțională.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal - declarații mincinoase, adică *prezentarea cu bună știință a declarației mincinoase de către partea vătămată, această acțiune fiind săvârșită în cadrul urmăririi penale*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința sa, din motiv că nu este vinovat de cele înscrise, iar prima instanță i-a încălcat dreptul la apărare prin faptul că nu au fost audiați martorii prezentați instanței din partea apărării, avocatul care i-a acordat asistență juridică garantată de stat nu a întreprins nimic pentru a-i apăra drepturile în instanța de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2016, apelul inculpatului Țurcan E. a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că judecând cauza penală, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu fiind apreciate din punct de vedere al coroborării lor, corect s-a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, totodată în privința inculpatului corect a fost stabilită pedeapsa, aceasta fiind proporțională faptei comise.

Instanța de apel a consemnat că, prin cumulul de probe cercetate, s-a confirmat indubitabil că inculpatul, fiind conștient că a înstrăinat automobilul de model „VW Golf 2” cu n/î CIP 753 lui Pașa Al., care i-a achitat parțial prețul convenit, urmînd ca suma de 1000 lei să fie achitată după perfectarea actelor, inculpatul benevol și din inițiativă proprie, a mers la IP Bălți și a depus plîngere, declarînd despre sustragerea automobilului nominalizat, fiind avertizat despre răspunderea ce o poartă conform art.312 Cod penal, în cazul denunțului fals și declarațiilor mincinoase, iar în baza plîngerii respective a fost pornită cauza penală nr.2014048206 pe art.192¹ alin.(1) Cod penal.

Ulterior, procesul penal nr.2014048206 pornit în baza art.192¹ alin.(1) Cod penal a fost încetat din motiv că nu există fapta infracțională, constatîndu-se că Țurcan E. a depus denunț fals și declarații mincinoase la urmărirea penală privind răpirea mijlocului de transport. Versiunea inculpatului, precum că automobilul său a fost sustras de lîngă magazinul „Sărmăluța” din mun. Bălți la începutul lunii ianuarie 2014 și nerecunoașterea vinovăției au fost apreciate critic de instanță, fiind apreciate ca o încercare a inculpatului de a se eschiva de la răspundere penală.

Declarațiile martorului Baraboi O. și Spînu Ig. coroborează cu materialele cauzei, pe cînd declarațiile inculpatului sînt contradictorii, înaintate doar în scop de apărare și evitare a răspunderii penale pentru fapta comisă.

Instanța de apel, nu a reținut afirmațiile inculpatului referitor la faptul că i-a fost încălcat dreptul la apărare, deoarece acesta a acceptat asistența juridică a apărătorului Dragan N., iar pe parcursul examinării cauzei nu a înaintat careva pretenții față de aceasta. Mai mult, avocatul Dragan N. i-a acordat inculpatului asistență juridică calificată, participând la urmărirea penală și la ședințele de judecată ale instanței de fond, înaintînd diferite cererii, demersuri, referință și expunîndu-și opinia referitor la caz.

La fel, instanța a respins ca neîntemeiată invocarea apelantului precum că i-a fost încălcat dreptul lui de a prezenta probe, și anume, prin respingerea demersului privind audierea unui martor, deoarece aceasta contravine materialelor cauzei și procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 24.03.2016, prin care se confirmă admiterea acestui demers, dar examinarea cauzei fiind întreruptă pînă la data de 27.04.2016 din motivul finalizării zilei de muncă, iar ulterior martorul nu a mai fost interogat pe motivul neasigurării prezenței acestuia, inclusiv și a altor martori de către inculpat, invocîndu-se de avocatul său că martorii care urmează a fi audiați sînt plecați peste hotarele țării și vor reveni la sărbătorile de paști, solicitînd amînarea examinării cauzei. Prin urmare instanța corect a dispus respingerea demersului avocatului, deoarece inculpatului i-a fost acordat suficient termen pentru prezentarea probelor în apărarea sa, dar nu s-a folosit de acest drept.

În ședința instanței de apel a fost respins demersul avocatului referitor la reluarea cercetării judecătorești și audierea martorilor O. Baraboi și Ig. Spînu, așa cum aceștia au fost audiați în cadrul ședinței instanței de fond, unde inculpatul și apărătorul său au avut posibilitatea de a le da întrebări și clarifica circumstanțele cauzei, iar înlocuirea avocatului nu obligă instanța de apel de a relua cercetarea judecătorească pe caz.

6. Nefiind de acord cu hotărîrile judecătorești de condamnare adoptate în privința sa, inculpatul a declarat recurs ordinar prin care solicită aplicarea Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și încetarea procesului penal în privința sa.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului ordinar declarat de către inculpat, menționînd că în privința lui Țurcan E. nu poate fi aplicată amnistia, din motiv că acesta nu a manifestat căință activă față de infracțiunea comisă.

8. Judecînd recursul ordinar declarat de inculpat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecînd recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea

condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărîrea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Analizând cererea de recurs ordinar declarată de inculpat, Colegiul constată că titularul acesteia solicită aplicarea Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și încetarea procesului penal în privința sa.

În contextul ce urmează, Colegiul va puncta raționamentele care au stat la baza respingerii solicitării inculpatului privind aplicarea actului amnistiei în privința sa.

Într-un prim aspect, este relevant de a specifica că amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa.

La 29 iulie 2016 a fost adoptată Legea nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Potrivit art. 2 din Legea nr. 210, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite de art. 1 din aceeași lege și nu cade sub incidența art. 10, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 29 iulie 2016, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

La caz, Țurcanu E. a comis infracțiunea prevăzută de art. 312 alin. (1) Cod penal la data de 18 octombrie 2014, iar săvârșirea acestei infracțiuni se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 2 ani.

Respectiv, la *prima facie* circumstanțele de fapt ale cauzei deferite judecării, se încadrează în prescripțiile generale ale Legii nr. 210 privind amnistia.

Însă, procedura de aplicare a amnistiei față de inculpat, reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, stipulează expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, care include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar, dacă sunt întrunite condițiile expuse în lege.

Totodată, în acest punct de analiză, este relevant de a preciza că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanța urmează să determine, dacă inculpatul a manifestat căința activă față de fapta infracțională comisă. Alin. (2) al art. 1 din Legea nr. 210 stipulează expres că căința activă a persoanei se determină, în conformitate cu criteriile stabilite de art. 57 Cod penal.

Din conținutul art. 57 Cod penal, trebuie de înțeles că liberarea de răspundere penală, în legătură cu căința activă, este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: *persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune*. Or, reieșind din textul legii precitat, se

conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra.

În speța dată, Colegiul penal lărgit constată că nu a fost cauzat vreun prejudiciu, iar în atare circumstanțe, prevederile art. 2 din Legea nr. 210 pot fi aplicate numai dacă inculpatul a manifestat căință activă prin autodenunțare sau prin contribuire activă la descoperirea infracțiunii (*care include: judecarea cauzei penale în procedura prescrisă de art. 364¹ sau art. 509 Cod de procedură penală sau în cazul recunoașterii integrale a vinovăției*).

Raportînd la caz cele consemnate mai sus, Colegiul constată că, reieșind din cererea de recurs depusă de inculpatul Țurcan E., acesta solicită aplicarea amnistiei în privința sa, însă din actele cauzei se conchide că pe tot parcursul procesului penal inculpatul a menținut o poziție constantă de nerecunoaștere a vinovăției.

Din atare considerente, Colegiul penal lărgit respinge alegațiile inculpatului Țurcan E. privind încetarea procesului penal și aplicarea amnistiei în privința sa și reiterează că dînsul nu a manifestat căință activă pentru a cădea sub incidența actului de amnistiere.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul Țurcan Eugeniu Vladimir, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 octombrie 2016, în propria cauză penală.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 martie 2017.

Președinte	URSACHE Petru
Judecător	NICOLAEV Ghenadie
Judecător	MORARU Petru
Judecător	ALERGUȘ Constantin
Judecător	TIMOFTI Vladimir